

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Petri Leurenii Societatis Jesu, SS. Theologiæ
Doctoris, & SS. Canonum Professoris Vicarius Episcopalis,
Sive Tractatus Quaternarius Per Quæstiones & Responsa
Canonica Deductus**

Leuren, Peter

Coloniae Agrippinae, 1708

632. An Archidiaconus in celebratione Missarum solennium similiúmque
functionum pontificalium sacerdotalium præferendus Archipresbytero.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74203)

Ecclesia Parmensi, aut si non sit omnino ventosa, saltem non sit principalis, ut in ecclesia Paduana, in qua Archipresbyter est major Archidiacono &c.

2. Respond. ad secundum: Pravaeque hae consuetudo, quantumcunque alias repugnet iuri communi, ut Archipresbyter, vel Praepositus, vel alia Dignitas Archidiacono aliusve dignitatibus praeratur. Lotter. l. 1. g. 16. n. 116. Barbof. cit. num. 39. Semper igitur in hoc attendenda consuetudo ecclesiae consuetudo. Tond. loc. cit. n. 12. citans Boerium decis. 286. num. 8. Ludovici decis. 482. num. 3.

3. Respond. ad tertium: Talis consuetudo, cum sit contra jus canonicum, ut pravaeat, debet esse praescripta per 40. annos. Barbof. loc. cit. num. 40. citat pro hoc Barbat. conf. 5. num. 6. l. 2. Bartol. conf. 136. l. 1. Cravet. de antiq. temp. p. 4. §. 1. num. 9. ubi etiam is cum Card. Tusch. & Alex. tradat, debere deduci tempus vacantis dignitatis.

Questio 632. Num Archidiaconus in celebratione Missarum solemnium similiumque functionum pontificalium & sacerdotatum preferendus sit Archipresbytero?

1. Resp. primò: Archidiaconus, dum non est sacerdos, de iure non potest in divinis aliquam praerogationem praetendere supra Archipresbyterum. Lotter. l. 1. g. 16. num. 114. Pignat. tom. 4. consult. 35. n. 27. Barbof. juris eccles. l. 1. c. 24. n. 42. citans Anton. de Pratis. in Clypeo pastor. off. c. 637. Gratian. discept. for. c. 298. num. 35. Menoch. conf. §. 1. num. 56. Theodol. de Rubeis in singular. Rota. tom. 2. p. 4. tit. de praeced. Protonotar. num. 11. Ferrum de praeced. q. 5. num. 12. Ricc. in pr. fori eccles. p. 4. resol. 394. num. 1. &c. Idque non obstante quacunque consuetudine, seu potius corruptela; cum actus repugnantes rationi (qualis est, quod in divinis non presbyter praeratur presbytero) tanquam improbi, juxta l. improba. c. de acquirit. possess. neque jus, neque possessionem tribuant. Pignat. loc. cit. citans Ferrum ubi ante.

2. Resp. secundò: Dum verò Archidiaconus est sacerdos, praerendum illum in divinis, expressissimis tenet Lotter. l. 1. g. 16. n. 115. secutus in hoc Hostiens. in c. 1. de off. Archipresb. num. 5. Butrium ibidem num. 4. Boerium conf. 22. num. 31. vol. 1. quos citat Anchar. aliosque antiquos, dum ait: quod in divinis Archidiacono praeratur Archipresbyter, procedit ex mera contingencia; quia Archidiaconus non sit presbyter; si enim initiatus sit sacro presbyteratus Ordine, & velit ipse celebrare, nihil est, quin etiam in divinis ipsaque Missa celebratione ei praeratur debeat, ut notabiliter docuit Host. & quod probavit Rota in Viterbiens. celebrationis Missarum 11. Decemb. 1609. &c. Item Barbof. cit. n. 42. ubi: quod Archidiaconum praecedat Archipresbyter, procedit in divinis, nisi Archidiaconus sit in presbyteratus Ordine constitutus; quia tunc, cum sit par in Ordine, & major in administratione, debet praecedere Archipresbyterum absente Episcopo in celebratione Missarum in diebus solemnibus & aliis relatis in ana Regiens. 9. Decemb. 1600. citat pro hoc Card. Tusc. Lit. A. conclus. 482.

P. Leuren. Traët. IV. De Archidiacono.

num. 16. Barbat. conf. 5. per tot. l. 2. Vulpe. in pr. c. 34. n. 13. Rotam decis. 244. n. 2. p. 1. recentiss. recitarque illam ipsam decisionem Congregationis Rituum in dicta Rhegiensi hisce formalibus: Censuit S. Congregatio, Archidiaconum ecclesiae, ubi prima dignitas post pontificalem existit, & sacerdos est, non quidem ex obligatione, sed ex sua voluntate & devotione in decantatione Missarum in diebus solemnibus, delatione sanctissimi Sacramenti, benedictione candelarum, cinerum & palmarum & aliis hujusmodi actibus & functionibus sacerdotalibus, Episcopo absente, praerendum esse Archipresbytero; neque allegatam consuetudinem, quae legitime probata non fuit, eidem Archipresbytero ad excludendum Archidiaconum sacerdotem in casu, de quo agitur, suffragari. Recitat quoque Barbof. loc. cit. n. 44. citatam supra decis. Rota in Viterbiens. celebrationis Missarum, quae omnino in hac materia singularis est, & quae clarius & elegantius nihil pro hac sententia afferri potest. Isdem ferè verbis cum Barbof. idem tenet Pignat. loc. cit. num. 8. & consult. 6. n. 5. contra Fagnanum oppositum mordicus ac fuse tuentem in c. adhaec h. t. ferè per tot. maximè autem à n. 17. ubi inter cetera sic ait: Respondetur, doctrinam Hostiensis esse intelligendam quod ad praecedentiam, ut scilicet in omnibus actibus indifferentibus Archidiaconus presbyter praeratur Archipresbytero; nam alioquin, si eam intelligeremus, ut ministeria ad Archipresbyterum iure pertinentia illi praecipere possit, Hostiensis uno verbo subvertisset totum titulum de off. Archipresb. Praeterea, cum jura miro ordine constituerint has duas dignitates ad relevandum Episcopum, & cuique sua propria munia assignaverint, omnia perverterentur solà Archidiaconi voluntate, ubi scilicet presbyteratus Ordine susciperet; tunc enim Archidiaconus tot curis implicatus, quot in hoc & sequente titulo continentur, vix illis par esse posset, & Archipresbyter omni jure sibi adempto ludibrio omnibus esset, quod quàm sit absurdum, nemo non videt; cum jura nihil magis abhorreant, quàm unum occupare officia plurium &c. Fundatur haec sententia in eò, quod praecedentia tam in functionibus pontificalibus absente vel impedito Episcopo, nempe delatio sanctissimi Sacramenti in processionibus, distributio candelarum, palmarum, cinerum, celebratio Missae solennis &c. quàm in omnibus praerogationibus jurisdictionalibus, & in ceremoniis, quae per aliquam dignitatem explicari solent, spectat ad primam dignitatem post pontificalem, quacunque illa sit, & quocunque nomine appelletur, modò sit in Ordine sacerdotali constituta. Pignat. loc. cit. n. 2. juxta quod saepe declaravit S. Rituum Congregatio, & clarissimè quidem in Civitatenf. 19. Jan. 1608. quam declaratione recitat Barbof. cit. c. 24. n. 43. & Pignat. loc. cit. n. 5. hisce verbis: Rituum Congregatio, ut saepe alias in similibus, ita nunc declarat, munia praedicta (nempe Missarum solemnium celebrationes, sanctissimi delationem, candelarum & palmarum benedictiones similesque, quas Episcopus praesens in sua Cathedrali facere solet ac debet) absente vel impedito ad primam dignitatem, vel eam impeditam, ad secundam, & successivè ad tertiam vel quartam, & omnibus dignitatibus absentibus vel impeditis,

peditis, ad primum vel secundum Canonicum pertinere &c. Item in una Veneta. 6. Octobr. 1640. & in Parmensi. 28. April. 1640. quas verboteus recitat Pignat. n. 6. Hinc dum Archidiaconus sacerdos est prima aut saltem major Archipresbytero ad eum præ omnibus, aut saltem præ Archipresbytero spectat has functiones obire. Ratio autem hujus rei hanc dat Pignat. n. 3. & 4. quod hujusmodi præminentia non competant ratione nominis sed dignitatis; in præcedentiis autem servandus sit Ordo Dignitatis juxta l. fin. c. de primicerio & secundicerio & Notariis; quodque in præminentis ille debeat proximè subsequi suum caput, hoc est Episcopum, qui magis participat cum suo capite; magis autem cum Episcopo participet prima dignitas; cum sit Episcopo conjunctior, & ad eum propius accedere videatur. Unde jam etiam cadit fundamentum Fagnani; dum non obstat, seu in contrarium facit (prout expressis verbis ait Rota in citata illa Viterbiensi. apud Barbof. cit. c. 24. n. 45. & apud Pignat. cit. n. 8. quod hoc munus (nempe celebrandi dicta divina) specialiter reperitur demandatum Archipresbytero c. 1. de off. Archipresb. quoniam non idcirco eadem functiones prohibentur Archidiacono, quod sint demandata Archipresbytero, si ex aliis regulis juris (nempe ratione majoritatis, dignitatis) possint etiam competere Archidiacono; cum non sit insolens in jure, quod idem officium pluribus ex ordine competat. Porro deducta à Fagnano procedere solum in functionibus parochialibus, nempe in funeribus & Sacramentorum administratione; cum tunc Archipresbyter fungatur munere proprio, cum habitu sacerdotali deferendo stolam; non autem in aliis functionibus pontificalibus curam animarum non concernentibus, ait Pignat.

3. Resp. tertio: Nihilominus & hoc in puncto attendenda est consuetudo & speciale statutum ecclesiæ, dum ex illa vel illo competere potest alteri, etsi in dignitate minori Archidiacono, functiones illas præ illo exercere; ita expressè Lotter. loc. cit. n. 116. Barbof. cit. n. 43. ubi postquam ex declaratione Congreg. Rituum retulisset prædictas functiones exercere pertinere ad primam dignitatem, & eà impedità ad secundam, & successivè ad tertiam, subjungit: nisi ad alium pertineat, absente Episcopo prædictas functiones facere juxta ecclesiæ constitutiones & antiquam & immemorabilem ejusdem ecclesiæ consuetudinem, ut aliàs tenuit eadem S. Congregatio Rituum in una Invenacensi. 9. Maji 1609. Pignat. cit. conf. 35. n. 28. ubi: quamvis de jure Archidiaconus in ecclesia Cathedrali sit major dignitas pontificalem, & ex Regula, ubi Archidiaconus est sacerdos, præferatur Archipresbytero in functionibus, quæ ad Episcopum spectant, receptissima tamen conclusio est, quod attenditur institutio vel consuetudo legitime præscripta cujusvis ecclesiæ; citat pro hoc Innoc. in c. de multa. n. 6. de prob. Host. ibidem n. 9. Catd. n. 3. Abb. n. 21. Mascard. de prob. conf. 115. num. 2. ac declarationem S. Congreg. Rituum in Laudensi. 18. Septemb. 1666. & 21. Jul. 1668. Porro licet in genere usus & consuetudo decennalis sufficiat in materia præcedentiæ quod ad aliquos particulares actus, quamvis sit contra jus, Pignat. loc. cit. num. 30. juxta decis. Rota 85. num. 4. & seq. p. 5. recent. quam citat, præcipuè si hujusmodi consuetudo ex actibus judicia-

libus, adeoque etiam ex sententiis inducitur sit. Pignat. ibidem. Imò sufficiant duo actus juxta Host. in c. ex parte. n. 16. de consuet. Præpos. in c. mos est. n. 5. d. 1. Bartol. in l. quibus, ff. de LL. Paris. conf. 310 n. 44. l. 4. citatos à Pignat. qui ait, hoc ultimum intelligendum, dum partes acquiescunt sententiæ, Licet etiam res omnes ecclesiæ quadragenaria præscribantur, c. 1. de præscript. & gl. ibi, & in specie etiam attendatur & sufficiat consuetudo quadragenaria ad dignoscendum, num Archidiaconatus sit prima vel inferior dignitas. Pignat. loc. cit. num. 10. ex Barbof. de Canon. & Dignit. c. 3. num. 39. & seq. Verumtamen quod ad functiones pontificales, quæ absente Episcopo propter majestatem sanctissimi Sacramenti, & decentiam ecclesiæ fieri debent à prima dignitate seu digniore, S. Cong. Rituum ita inconculsum id retinet, ut ne quidem quadragenariam in contrarium admittat consuetudinem; sed tunc solum excludit ab iis primam dignitatem, dum constat de immemoriali, & donec formiter probetur immemorialis contra Archidiaconum seu primam dignitatem, mandata istiusmodi functiones fieri per Archidiaconum, intellige, dum is est prima Dignitas & sacerdos. Pignat. loc. cit. num. 10. citans verboteus clarissimas pro hoc S. Congr. Rituum declarat. n. 11. & seq. Estque, ut idem Pignat. eam constans in hac immemoriali, ut nullà etiam habità ratione Decretorum synodalium ac testium depositionum super probatione immemorialis, velit illam formiter probari, non retardata executione Decreti ad favorem primæ dignitatis, ut constat ex ejus decreto in Melfitan. de 24. Januar. 1628. Proinde jam interea, dum formiter immemorialis illa non probatur, jus solum est integrum Archipresbytero alterive inferiori petendi remissionem ad illam probandam; functiones verò illa interim peragendæ ab Archidiacono habente assentiam juris. Pignat. loc. cit. num. 24. in iis enim, quæ juri resistunt, & haberi non possunt nisi per privilegium vel immemorabilem, donec de hoc cognoscat, res pertinere debent ad eum, qui habet juris assentiam; & habenti resistentiam non datur manutentio, ut in materia decimarum pendente discussione præscriptionis super exemptione. Marefchot. l. 1. var. d. 11. num. 6. Rota in Hispal. decimarum 17. Februar. 1647. apud Pignat. loc. cit. Ad probandam porro illam immemorabilem non sufficit, testes deponere, Archipresbyterum functiones ejusmodi peregrisse, nisi & asserant, Archidiaconum voluisse illas functiones peragere, & ab Archipresbytero impeditum fuisse, eique perhibenti acquiescisse. Potuit id enim aliàs evenisse, vel quia pro eo tempore Archidiaconus non erat sacerdos, vel propter ejus absentiam, vel de ejus licentia, vel quia is noluit. Pignat. n. 25. Dum enim sumus in facultativis, per merum non usum jus nullum alteri censetur acquisitum. Burat. decis. 43. n. 6. & 7. Seraph. decis. 716. num. 10. Rota decis. 491. num. 8. & 10. p. 1.

recent. apud Pignat. loc. cit.

* * *